

Pročitajte u ovom broju:

- *Intervju sa Majklom Hertidžom*
- *Izveštaj sa seminara iz endokrinologije i kliničke biohemije*
- *Šta smo uradili u 2006. godini*
- *Koji su nam planovi za 2007. i 2008. godinu*
- *Koja je vaša dijagnoza?*
- *Veterinarska praksa na Islandu*
- *Šta sa kliničkim otpadom?*
- *Postoperativna nega mačaka (informacija za vlasnika)*
- *Poster u stručnoj komunikaciji - uputstvo i primer*
- *Stručne preporuke UVMPS / SASAP*

Poštovane kolegice i kolege,

Oskar Vajld je svojevremeno napisao da živi u vremenu u kome se zna cena svemu, a vrednost ničemu. Izgleda da svako vreme ima vrlo slične probleme kada se razmatra poštovanje sistema moralnih, građanskih, stručnih i strukovnih vrednosti, i da taj tip problema ne zavisi od civilizacijskog razdoblja, već od ličnog integriteta, entuzijazma i vizija ljudi koji čine određeni društveni milje.

Vrednosti, koje nikako ne bi smele da se zapostave, u svetu veterine, su poštovanje dobre veterinarske prakse i napredovanje veterinarske struke putem razmene iskustava unutar i van granica naše zemlje, i putem kontinuirane edukacije veterinara u svim segmentima stručnog rada.

Osnovni cilj biltena Udruženja veterinara male prakse Srbije, čiji se prvi broj nalazi pred Vama, jeste da obavesti javnost o delatnostima Udruženja za koje se nadamo da doprinose razvoju dobre veterinarske prakse i razvoju kontinuirane edukacije u Srbiji. Takođe se nadamo da je moguće da se i kroz ovaj vid informisanja povežemo, da pokrenemo određene teme za razmišljanje, da ukažemo na probleme, ali i da pokušamo da ih rešimo. Osim toga, nadamo se da će bilten biti i jedan mali, ali ne potpuno zanemarljiv, izvor stručnih informacija od koristi svim veterinarima koji se bave malom praksom.

Kako će se bilten razviti i koliko će biti u stanju da Vam pruži korisne i zanimljive informacije, zavisice i od Vaše inicijative. Prilozi koji se odnose na prikaze slučajeva, ili kritički komentari i razmišljanja na pojedine teme, više su nego dobrodošli i potrebni da bi bilten mogao da zaživi kao koristan vid komunikacije među nama. Nadamo se da ćemo na ovaj način svi zajedno biti pokretačka snaga pozitivnih promena u našem okruženju.

Glavni i odgovorni urednik

Intervju sa Majklom Hertidžom, Dekanom veterinarskog fakulteta u Kembridžu

Gospodin Majkl Hertidž (Michael Herrtage), dekan Veterinarskog fakulteta u Kembridžu, je održao niz predavanja iz oblasti endokrinologije malih životinja u okviru programa kontinuirane edukacije u organizaciji WSAVA-e (Svetsko udruženje veterinara male prakse) i SASAP-a (Udruženje veterinara male prakse Srbije).

Gospodin Hertidž, je odgovorio na više pitanja vezanih za edukaciju veterinara u Velikoj Britaniji. Nadamo da će vam ove informacije biti zanimljive i korisne.

1. Koliko ima veterinarskih fakulteta u Velikoj Britaniji i koliko u proseku ima studenata na godini?

Gospodin Hertidž: Ima 7 fakulteta sa 60-70 studenata na godini.

(Napomena autora intervjuja: Velika Britanija ima oko 60 miliona stanovnika i oko 1,5 kućnih ljubimca po glavi stanovnika. Veliki broj kućnih ljubimaca čine egzotične životinje. Broj farmских životinja više puta premašuje taj broj u Srbiji)

2. Koliko ima zaposlenog nastavnog osoblja?

Gospodin Hertidž: Broj nastavnika nije isti na svim fakultetima, jer svaki od fakulteta ima različite nastavne programe, ali svi moraju da zadovolje propisane kriterijume da je potreban 1 nastavnik za 2,5 do 3,5 studenta na godini.

Najdragocenije dostignuće u karijeri gospodina Majkla Hertidža:

"Stvorio sam tim sa kojim mogu uspešno da radim i koji može da nastavi da radi i posle mog odlaska."

Nastavak na sledećoj strani

3. Kakav je odnos praktične i teoretske nastave?

Gospodin Herrtage: Odnos se menja obrnuto proporcionalno sa godinama studiranja, tako da je na poslednjoj godini samo praktična nastava (svi veterinarski fakulteti osim Kembridža imaju studije koje traju 5 godina, dok na Kembrižu traju 6 godina). Student tokom celog studiranja mora da provede 24 nedelje na praksi van fakulteta da bi se upoznao sa različitim aspektima stručnog rada. Studenti imaju obavezu da čak i pre kliničkih predmeta provedu određeno vreme na klinikama da bi se upoznali sa svim poslovima koje u praksi treba obavljati.

4. Da li preporučujete praksu u inostranstvu?

Gospodin Herrtage: Što šire obrazovanje to bolje.

5. Koliko studenti imaju kontakta sa klijentima?

Gospodin Herrtage: Kontakt sa klijentima studenti imaju u praksama koje moraju da posećuju, a na fakultetu, oni primaju klijente, uzimaju anamnezu, pregledaju pacijenta, i dalje, uz nadzor nastavnika, sprovode ispitivanje slučaja (ultrazvuk, rendgen, laboratorija i sl). Takođe pišu otpusnu listu za pacijenta, kao i pismo veterinaru koji je klijenta uputio (klinika na veterinarskom fakultetu prima samo slučajeve koje joj uputi veterinar iz prakse). Naravno, odgovornost je samo na osoblju veterinarskog fakulteta, ali student ovakvim radom oseti svu presiju i odgovornost rada sa klijentima. Na fakultetu studenti takođe učestvuju u dnevnim vizitama hospitalizovanim pacijentima i diskusijama oko njihovog daljeg lečenja.

6. Kada diplomiraju, kako se veterinari dalje edukuju?

Gospodin Herrtage: Postoji plan kontinuiranog stručnog usavršavanja diplomaca koji je formirao Royal Collage (Veterinarska komora Velike Britanije). Postoje referentne osobe koji prate godišnji razvoj i napredovanje diplomaca, koliko su stručni, kako se snalaze u praksi, koliko su uključeni u programe kontinuirane edukacije. Referentne osobe mladim veterinarima takođe daju smernice i pomoć oko daljeg profesionalnog razvoja.

7. Da li je moguće da veterinar koji radi u praksi počne da radi na fakultetu i obrnuto?

Gospodin Herrtage: Da, naravno da je moguće, s tim što je poželjno da se sa specijalizacijom krene ranije u karijeri, jer je to lakši put.

8. Da li je neophodno da neko bude doktor nauka da bi radio kao predavač na fakultetu?

Gospodin Herrtage: Poželjno je, ali nije neophodno. PhD je u istom rangu kao i specijalizacija evropskog veterinarskog

koledža.

8. Zvanja na fakultetu su:

Gospodin Herrtage: rezident-specijalizant, predavač asistent, predavač, viši predavač, rider (visoki predavač) i profesor. Profesorsko zvanje je na neki način počasnno i zavisi s jedne strane od toga koliko je neka osoba zaslužna za unapređenje nastave, struke i nauke i s druge strane da li je politika fakulteta takva da želi da gradi sliku elitnog fakulteta. Većina veterinarskih fakulteta ili nema, ili ima najviše dve osobe koje nose profesorske titule.

9. Koje su obaveze nastavnika u pogledu naučnog i stručnog rada na fakultetu?

Gospodin Herrtage: Idealno bi bilo kad bi svi mogli da se podjednako angažuju na polju nastave, nauke i stručnog rada. Ali realnost je da to nije moguće izvesti. Zbog toga svako od nas forsira ono u čemu se oseća bolje i u čemu je jači, ali svi zajedno činimo celinu kakva bi trebalo da postoji u univerzitetnoj ustanovi.

10. Na koji način se ostvaruju veze sa drugim fakultetima u inostranstvu i da li fakulteti u UK mogu da ugoste nastavnike, veterinare i studente veterine sa drugih fakulteta i iz drugih država.

Veterinarski fakultet u Kembridžu
www.vet.cam.ac.uk

Gospodin Herrtage: Kontakti su uglavnom neformalne prirode, i da bi se obezbedio čak i višemesečni boravak na fakultetima u Velikoj Britaniji dovoljan je lični kontakt i preporuka, jer veterinarski svet je jako mali i svi se u okviru njega znaju. Ne postoji formalna aplikacija za posetu Kembridžu.

11. Vi ste praktično dosegli sam vrh u karijeri univerzitetnog radnika. Šta je to što je za vas najdragocenije u vašoj karijeri?

Gospodin Herrtage:

Stvorio sam tim sa kojim mogu uspešno da radim i koji može da nastavi da radi i posle mog odlaska.

12. Iako niste imali više od par sati slobodnog vremena za šetnju, kakvi su Vam utisci iz Beograda?

Gospodin Herrtage: U odnosu na pre dve i po godine kada sam prethodni put bio u Beogradu, stičem utisak da se u grad ulaže i da se dosta gradi. Sutra pre podne posetiću Veterinarski fakultet, pa bih tek onda mogao da Vam saopštim svoje kompletne utiske.

*Autori intervjuja: **Nikoleta Kostić-Novak i Milica Kovačević-Filipović***

Izveštaj sa stručne edukacije - Endokrinologija malih životinja

Beograd, 3. mart 2007. godine

Pripremila: **Nikoleta Kostić-Novak DVM MRCVS, spec. hirurg.**

Nikoleta Kostić-Novak je diplomirala na Fakultetu veterinarske medicine u Beogradu 1995. godine. 1997. godine završila je specijalizaciju iz hirurgije sa oftalmologijom i ortopedijom na istom fakultetu. Položila je ispit Britanskog kraljevskog veterinarskog koledža i postala njegov punopravni član 2002. godine. Od kada je diplomirala pa sve do danas zaposlena je u privatnoj veterinarskoj ambulanti "Novak" u Beogradu.

U Narodnoj biblioteci Srbije, 3. marta 2007. godine

održan je jednodnevni seminar na temu endokrinologije

malih životinja iz programa kontinuirane edukacije u organizaciji WSAVA-e (Svetsko udruženje veterinarara male prakse) i SASAP-a (Udruženje veterinarara male prakse Srbije). Glavni sponzori ovog dešavanja bili su "Hill's", "Intervet" i "Bayer". Učesnike je pozdravio, i skupu prisustvovao dr sci. Zoran Rašić, predsednik Veterinarske komore Srbije.

Predavač na ovom stručnom skupu bio je gospodin Majkl Hertidž, dekan Veterinarskog fakulteta u Kembridžu, Velika Britanija, i jedno od vodećih imena iz ove oblasti u svetu. Gospodin Hertidž je održao sledeća predavanja:

- Hiperadenokorticism (Kušingova bolest),
- Hipoadenokorticism (Adisonova bolest),
- Hipotiroidizam
- Hipertiroidizam
- Diabetes mellitus kod pasa
- Diabetes mellitus kod mačaka i
- Hitna stanja u endokrinologiji.

Zahvaljujući zanimljivoj temi i poznatom predavaču, skupu je prisustvovalo oko 130 učesnika. Anketa sprovedena među učesnicima pokazala je da je većina izrazito visoko ocenila i izbor tema, i izbor predavača. Iz ankete je takođe dobijen uvid u to koje su teme i oblasti atraktivne za učesnike, te će se Udruženje potruditi, da koliko je god to moguće, izađe u susret željama svojih članova, kako po tematici tako i po izboru predavača.

Izveštaj sa stručne edukacije - Biohemijske analize krvi i urina

Beograd, 27. maj 2007. godine

U okviru SASAP - ovog Programa Kontinuirane Edukacije veterinarara male prakse, 27. maja 2007. godine u prostorijama Narodne biblioteke Srbije, održan je jednodnevni seminar iz oblasti kliničke biohemije malih životinja pod nazivom - Biohemijske analize krvi i urina pasa i mačaka. Predavači su bili **Jelena Ristić-Kečpol (Jelena Ristic-Catchpole) BVM, DSAM, Cert.VC, MRCVS iz Velike Britanije - konsultant referentne veterinarske laboratorije Aksiom, i Dr Vojislav Ilić, docent na Klinici za interne bolesti malih životinja Fakulteta veterinarske medicine u Beogradu.**

Teme na seminaru su bile:

- o *Kada i zašto se uzima krv za biohemijske analize?*
- o *Jetra, pankreas, creva - da li su povezani?*
- o *Bolesti bubrega - da li je uvek loša vest?*
- o *Poliurija - polidipsija šta dolazi prvo?*
- o *Proteini, lipidi, elektroliti - zašto nam trebaju?*
- o *Analiza urina - puno informacija iz jednostavnog uzorka?*
- o *Prikazi slučajeva*
- o *Testirajte sami sebe - koliko bolesti možemo dijagnostikovati samo na osnovu biohemijskih analiza?*

Seminaru je prisustvovalo oko 110 učesnika.

Pregled najvažnijih aktivnosti SASAP-a u 2006. godini

Poslovno-organizacione aktivnosti

1. Zahvaljujući i aktivnosti članova SASAP-a, a posebno kolege **Dejana Katića** iz privatne veterinarske ambulante "Beovet" u Beogradu, privatne ambulante konačno dobijaju pravo da vrše vakcinaciju protiv besnila i obeležavanje pasa i mačaka.
2. Podnešeni su izveštaji o radu udruženja u svim relevantnim međunarodnim organizacijama koje se bave malom praksom
3. Aktivno učešće predstavnika SASAP-a u komisiji za izradu novog Statuta Veterinarske Komore Srbije (VKS)
 - a. Osnivačka skupština VKS 28 delegata
 - b. Upravni odbor 2 člana iz SASAPA-a
 - c. Naučno-stručni odbor 2 člana iz SASAPA-a.
4. Udruženje je takođe uzelo učešće u pripremanju programa za rešavanje problema pasa i mačaka litalica

Stručne aktivnosti u okviru programa kontinuirane edukacije :

1. Februar - Prikazi slučajeva iz kliničke prakse, 30 učesnika
2. Mart - Okrugli sto Otitisi u praksi, 36 učesnika
3. April - Okrugli sto sa temom menadžmenta, 17 učesnika
4. Maj - WSAVA Program Kontinuirane Edukacije - Anestezija, 88 učesnika
5. Avgust - Medicina mačaka, prikazi slučajeva iz kliničke prakse, 40 učesnika
6. Septembar - Okrugli sto, Laboratorija u praksi, 33 učesnika
7. Novembar - Simpozijum veterinarara male prakse (SIVEMAP 2006)

Preliminarni plan programa aktivnosti Udruženja veterinarara male prakse Srbije za 2007. i 2008.

Naučno-stručni odbor u saradnji sa Upravnim odborom Udruženja napravio je sledeći preliminarni plan programa kontinuirane edukacije:

2007. godina:

Oktobar 2007.godine - Simpozijum veterinarara male prakse Srbije SIVEMAP 2007

2008. godina:

Februar / mart 2008. godine - Jednodnevni edukacioni program pod pokroviteljstvom WSAVA-e.

17.-19. april 2008. godine - AO Veta, internacionalni kurs osteosinteze kod malih životinja.

20-24. avgust 2008. Svetski i evropski kongres veterinarara male prakse (WSAVA i FCAVA kongres) Irska, Dublin. Naše članove ćemo na vreme obavestiti o uslovima odlaska u Dublin. Ukoliko se prijavi dovoljan broj učesnika, može se organizovati povoljniji grupni aranžman.

Oktobar 2008. godine - Simpozijum veterinarara male prakse Srbije SIVEMAP '08, spisak predavača i teme, biće na vreme dostavljeni svim članovima.

Kako postati član UVMPS / SASAP

Član udruženja može biti svaki veterinar iz zemlje i inostranstva. Članstvo u udruženju je lično.

Kontaktirajte sekretara udruženja i dostavite potpisanu pristupnicu kao i popunjen formular sa ličnim podacima.

Uplata članarine se vrši na tekući račun udruženja i za 2007. godinu iznosi 5000 din. Članarina važi za kalendarsku godinu. Pristupnica i formular za dostavu ličnih podataka su dostupni u elektronskoj formi na internet prezentaciji udruženja ili kod sekretara udruženja na zahtev.

Kao član udruženja ostvarujete bićete u prilici da po povlašćenoj ceni, u odnosu na one koji nisu članovi, prisustvujete se skupovima i radionicama koje organizuje udruženje ili organizacije čiji je udruženje član (FECAVA, WSAVA). Članovi UVMPS / SASAP su istovremeno i članovi FECAVA (Federacija evropskih udruženja veterinarara male prakse) i članovi WSAVA (Svetsko udruženje veterinarara male prakse).

Cena kotizacije za članove je povoljnija oko 2 - 3 puta u zavisnosti od kategorije skupa.

KONTAKT

Sekretar udruženja - Dimitrije Filipović, 011/ 308 97 14, 063/ 304 341

Tel./fax: 011/ 308 97 14, 063/ 304 341

E-mail udruženja: sasap_posta@yahoo.com

Internet prezentacija: www.smasap.org.yu

Adresa: Privatna Vet. ambulanta "PULS" (sa naznakom SASAP)
4 Zahumska 65, lokal 8, 11000 Beograd

Koja je vaša dijagnoza ?

Autor: **Denis Novak DVM MRCVS**

Denis Novak je diplomirao na Fakultetu veterinarske medicine u Beogradu 1998. godine. Položio je ispit Britanskog kraljevskog veterinarskog koledža i postao njegov punopravni član 2002. godine. Novembra 2002. godine u Nemačkoj završava specijalizaciju iz oblasti rendgenske dijagnostike skeletnih oboljenja pasa i mačaka, i dobija evropsku licencu za radiološku procenu oboljenja skeleta malih životinja. Aktuelni je predsednik Udruženja veterinarara male prakse Srbije. Od kada je diplomirao pa sve do danas zaposlen je u privatnoj veterinarskoj ambulanti "Novak" u Beogradu.

Anamneza:

Mužjak, star 7 godina, nekastriran, mešanac u tipu engleskog koker španijela, doveden je sa znacima disurije i napetim, bolnim otokom sa desne strane u regiji perineuma.

Rendgenski snimak kontrastnog uretrocistograma je ilustrovan na slici 1.

slika 1.

1. Koja je vaša dijagnoza ?
2. Koje su moguće metaboličke posledice kod psa sa disurijom ?
3. Koji su efekti disurije na mokraćnu bešiku ?
4. Kako biste vi terpirali ovaj slučaj ?

Da li biste :

- a) korigovali metaboličke poremećaje i pristupili odmah hirurškoj intervenciji,
- b) kateterizovali mokraćnu bešiku putem uretre radi otklanjanja disurije, korigovali metaboličke poremećaje i pristupili odmah hirurškoj intervenciji,
- c) korigovali metaboličke poremećaje, izdrenirali bešiku cistocentezom i pristupili odmah hirurškoj intervenciji,
- d) izdrenirali bešiku cistocentezom, korigovali metaboličke poremećaje, pokušali da vratite bešiku u abdomen pritiskom na perineum i tada aplikovali urinarni kateter u bešiku tokom 4 - 5 dana, pre hirurške intervencije.

Odgovor potražite na strani 12

Veterinarska praksa na Islandu

Autor: **Ivan Rakić DVM MRCVS OVS**

Ivan Rakić je diplomirao na Fakultetu veterinarske medicine 1997. godine. Od 1999. do 2002. godine bio je zaposlen kao veterinar na Islandu. Jula 2003. postao je član Britanskog Kraljevskog Veterinarskog Koledža. U Glazgovu je 2004. godine dobio zvanje "Official Veterinary Surgeon" i licencu za obavljanje inspeksijskih poslova u oblasti veterine u zemljama Evropske Unije i Komonvelta. I dalje je član Veterinarske komore Islanda za koju povremeno radi. Od 2005. živi u Srbiji, u Jabučju, pored Uba, gde se pored male prakse brine i o konjima, psima, jazavcima, tvorovima...

Kada govorimo o savremenoj veterinarskoj praksi već po navici nam se nameću američki ili britanski standardi male prakse i ono čuveno pitanje: *kada ćemo ih stići?*

S obzirom na to da se o Sjedinjenim Državama i Velikoj Britaniji daleko više zna nego o Islandu, verujem da će se mnogi iznenaditi podatkom da se Island nalazi među pet zemalja sveta sa najvišim životnim standardom i daleko ispred već pomenutih veterinarskih velesila.

Površina Islanda odgovara površini Srbije, Crne Gore i Makedonije zajedno, brojno stanje stanovništva je 270 000, od čega 170 000 živi u Rejkjaviku. Prosečan neto lični dohodak iznosi oko 2 000 evra mesečno. Na Islandu radi oko 100 veterinara.

Kuće na Islandu

Ako se standard neke zemlje meri brojem kompjutera, mobilnih telefona i automobila po glavi stanovnika, onda se Island nalazi na prvom mestu u svetu. Na osnovu ovih podataka bi se očekivalo da i brojnost kućnih ljubimaca prati ovaj trend, ali nije tako.

Sve do pre dvadesetak godina važila je zabrana držanja pasa u glavnom gradu, a i danas je za držanje psa u svom stanu potrebna saglasnost svih stanara zgrade. Neka se samo jedan od stanara ne složi - ništa od nabavke mačke ili pasa. Ako imate sreću da živite u kući, morate voditi računa da vam pas nije mnogo veliki ili, ne daj Bože, crn i da laje na prolaznike jer ćete sigurno vrlo brzo dobiti nalog da psa uspavate ili udaljite, u slučaju da se neko iz komšiluka plaši psa. Na Islandu ima dosta gradića sa po nekoliko stotina do hiljadu stanovnika, pa opštinski odbori mogu i sami donositi neke odluke o držanju kućnih ljubimaca. Tako je recim u jednom gradiću zabranjeno

držati mačku ukoliko nije sterilisana, o čemu morate poslati pismenu potvrdu veterinara.

U poslednjih nekoliko godina porastao je broj rasnih pasa zbog uvoza, ali i sam uvoz životinja je povezan sa nizom problema. Jedan od njih je i dvomesečni karantin po ceni od 2000 evra. Na Islandu je na snazi zabrana uvoza gmizavaca, konja i životinja koje mogu ugroziti opstanak vrsta koje naseljavaju Island. Nama, sa kontinenta, ova briga za očuvanje islandskog životinjskog sveta može izgledati pomalo paranoična. Zabranjen je uvoz polovne konjske opreme, a pribor za pecanje se još na aerodromu mora prijaviti i dezinfikovati ukoliko je ranije korišćen.

Pasa i mačaka lutilica nema, a većina infektivnih bolesti, koje su kod nas česte, na Islandu ne postoje. Buve i krpelji ne mogu da opstanu na Islandu, pa se "Frontline" i "Neostomosan" ne uvoze. Zamislite da imate praksu u najbogatijoj evropskoj zemlji, a da čak ni tretman protiv buva ne možete da naplatite? Većina privatnih veterinara poseduje ultrazvuk i rendgen aparate, ali ih uglavnom koriste za dijagnostiku ždrebnosti ili snimke zglobova konja koji su obavezan deo kupoprodajnih ugovora. Postoje svega dve ili tri ambulante u Rejkjaviku koje rade isključivo sa malim životinjama, dok se sve ostale bave više konjima i govedima. Male životinje su sporadični pacijenti. Cene usluga su: 120 evra za sterilizaciju mačke, 600 evra za resekciju creva ili uklanjanje stranog tela, 1500 evra za osteosintezu... Porez na kupljenu opremu i lekove je 24% , porez na rad je 38%. Varijanta "na crno" ne postoji. Sam sistem je tako uređen da vam se ne isplati da "muljate" jer vam se može desiti da vam poreska uprava skine sa računa novac bez vaše saglasnosti, ako im se vaša računica učini neispravnom.

Island nema Veterinarski fakultet, već njihovi veterinari stižu diplome na najprestižnijim evropskim fakultetima. Stručnost i sredstva im svakako ne nedostaju, ali se dobija utisak da se u praksi dosta štedi na opremi. Njihova deviza je "držati fiksne troškove ambulante na minimumu". To u praksi znači ne investirati ni u jedan aparat ukoliko se on neće isplatiti za godinu ili dve dana. Primera radi, ultrazvučna dijagnostika graviditeta kobile košta 30 evra, a pregleda se oko 250-300 kobilica u sezoni samo u jednoj praksi (Island ima preko 100 000 konja).

Islandski veterinari koji su fakultete završili u Velikoj Britaniji, Nemačkoj ili Danskoj ne pokušavaju da prekopiraju veterinarske modele ovih zemalja u svojoj praksi, već 5

Islandđani po pravilu ne važe za baš sentimentalne ljubitelje životinja pa se psi dovode na eutanaziju iz sasvim banalnih razloga, kao što su suviše živ temperament, neposlušnost, selidba... Ako to uporedimo sa našim sentimentalnim vlasnicima koji psa izbace na ulicu ili kuju sa piometrom ostave da "sama uquine na miru" ...ne znam koliko treba strogo o ovome da sudimo Islandđanima.

Konji na Islandu

Zvaničan stav njihove Veterinarske komore-sindikata je da su veterinari u prvom redu odgovorni za formiranje javnog mnjenja građana o pitanjima vezanim za životinje i u toj stvari su vrlo jedinstveni. Briga o životnjama je regulisana zakonom, a ne sentimentalnošću pojedinaca. Svaki veterinar, čak i ako zvanično nije zaposlen u državnoj službi, obavlja niz poslova koje od njega traži ministarstvo poljoprivrede ili veterinarski inspektor tog distrikta. Ukoliko je potrebno proveriti ispravnost uslova u kojima se drže psi u nekoj odgajivačnici, taj zadatak će biti poveren najbližem privatnom veterinaru na terenu. Na Islandu je gotovo nemoguće biti usko specijalizovan veterinar, jer bi u tom slučaju uglavnom bili bez posla. Svaki veterinar ima licencu i broj na osnovu kojeg izdaje recepte koji se mogu koristiti i u humanim apotekama.

I pored visokog standarda i velikih mogućnosti, za malu praksu na Islandu se ne može reći da je mnogo savremenija ili naprednija od naše, u pogledu tehničke opremljenosti, ali je utemeljena na zdravijoj osnovi.

Primera radi, većina ambulanti ne poseduje inhalacionu anesteziju ali se odlično služe injekcionim metodama za koje čak ni g-đa Poli Tejlor, šef katedre za anesteziologiju u Kembriđu nije imala zamerki.

Velika pažnja se poklanja zaštiti životne sredine, i veterinari u tome igraju veoma značajnu ulogu. Upotrebljene igle i špricevi se smatraju jednom od najvećih opasnosti po okolinu. Igle se ubacuju u najobičnije plastične flaše i

tako upakovane se uništavaju kao klinički otpad i zarazni materijal. Ovo je uobičajena praksa u svakoj ambulanti.

Neki od islandskih veterinarara su gostovali kod nas na simpozijumima sa predavanjima vezanim za anesteziju i hirurgiju, i bili su prilično iznenađeni podatkom da kod nas osim ketamina i acepromazina nema drugih injekcionih anestetika, jer ova dva preparata, po njihovim kriterijumima, nisu dovoljna za postizanje hirurške narkoze i analgezije. Islandski veterinari su usavršili više tehnika u hirurgiji, anesteziji i akušerstvu koje se mogu izvoditi i u terenskim uslovima, po cenama pristupačnim i za naše uslove, dok bi za istu takvu intervenciju u Velikoj Britaniji bila potrebna najsavremenija oprema uz cenu. Usluge od nekoliko hiljada evra.

Jednostavna i jeftina tehnika ne znači istovremeno zastarela i loša. Naprotiv, Islandđani sa svojim metodama često imaju više uspeha od drugih zapadnoevropskih kolega koji koriste mnogo skuplju i savremeniju opremu. Ovo se najviše odnosi na reprodukciju konja, veštačko osemenjavanje i embrio-transfer.

Iz svog ličnog iskustva mogu da zaključim da ima puno toga što mi, kao veterinari, možemo da naučimo od kolega sa Islanda, a što je primenljivo u našoj svakodnevnoj praksi i da je korisno sagledati različita iskustva da bi mi kod nas pronašli najbolji i najefikasniji način rada.

**Ukoliko ste zainteresovani za oglašavanje
u našem Biltenu
molimo da nas kontaktirate oko uslova**

Biće nam zadovoljstvo da saradujemo.

Klinički otpad

Autor: **Ivan Rakić DVM MRCVS OVS**

Jedan od ozbiljnih problema sa kojima se susreću savremena medicina i veterina je rešavanje problema kliničkog otpada. Vreme staklenih špriceva i igala za višekratnu upotrebu nije tako daleko iza nas, i ono što nam je na prvi pogled izgledalo kao savršeno rešenje preko noći se pretvorilo u potencijalnu opasnost.

Upotrebene igle i plastični špricevi, prazne bočice od lekova, rukavice...

samo su delić onoga što svakodnevno bacamo u kantu za đubre, za koju, nažalost, ni komunalna služba ne zna gde će završiti. Čak i u mnogo razvijenijim zemljama koje imaju rešeno pitanje odlaganja, uništavanja i reciklaže đubreta, problem otpada iz veterinarskih ambulanti nije do kraja rešen.

U zemljama EU, klinički otpad je podeljen u nekoliko kategorija, pa se prema tome razvrstava još u ambulanti. Najopasnijim se smatraju upotrebene igle, skalpeli, slomljene ampule i drugi oštri predmeti, koji uz to mogu biti i izvor zaraze, pa se zbog toga pakuju u posebne kontejnere izrađene od tvrde plastike. Leševi životinja, organi, krv i predmeti zaprljani krvlju i ekskretima takođe predstavljaju rizičan - klinički otpad, koji podleže posebnom tretmanu. Vreće za pakovanje ovakvog otpada su posebno obeležene, a usluga za njegovo uništavanje se posebno plaća.

U izveštajima Veterinarske komore Velike Britanije se povremeno mogu naći slučajevi u kojima je neki veterinar izgubio licencu ili bio primoran da plati ogromnu sumu za obeštećenje radnika gradske čistoce koji se ubo na iglu, koja je slučajno bačena u kesu sa običnim đubretom. Igle i metalni predmeti se, po pravilu, uništavaju topljenjem na visokim

temperaturama, a u poslednje vreme na tržištu su se pojavili i minijaturni aparati namenjeni uništavanju igala u samoj ambulanti. Cena ovakvog aparata je nekoliko stotina evra i nije veći od tostera.

Takođe, veliki problem predstavljaju i prazne bočice od antibiotika i drugih lekova. Više studija je potvrdilo da se rezistencija na antibiotike kod bakterija javlja najčešće kada bakterije iz okruženja dođu u kontakt sa antibioticima koji ostaju u špricivima, iglama i bočicama nakon upotrebe. Bakterije koje su na ovaj način postale rezistentne na neki antibiotik, ovu rezistentnost mogu preneti i na druge bakterije iz okruženja.

Problem đubreta će u Srbiji ostati nerešen još dugo vremena, ali postoje načini da barem mi veterinari damo svoj doprinos u službi zdravlja. Upotrebene igle i skalpele možete odlagati u prazne plastične flaše koje kad napunite jednostavno zatvorite i bacite. Kažu da je plastičnoj flaši potrebno preko trista godina da se raspadne u prirodi a za to vreme će u ministarstvu za ekologiju neko možda pokrenuti nešto po tom pitanju.

Ukoliko ste zainteresovani za oglašavanje

molimo da nas kontaktirate oko uslova

Biće nam zadovoljstvo da saradujemo.

Postoperativna nega mačaka - informacije za vlasnika

Različite hirurške intervencije u opštoj anesteziji spadaju u česte procedure koje se svakodnevno izvode u veterinarskim praksama.

Posle ovih procedura neminovna su pitanja vlasnika o tome kako da se ponaša prema životinji, kada, kako i čime da je hrani ili kada bi trebalo da se obrati veterinaru za pomoć ili rutinsku kontrolu. U ovim situacijama je od izuzetne važnosti imati standardizovan pristup koji podrazumeva pisane instrukcije na koje se vlasnik uvek može osloniti. Ovakav način rada takođe smanjuje mogućnost greške veterinara u smislu da zaboravi da skrene pažnju vlasniku na bitne situacije koje mogu biti od značaja za oporavak životinje posle hirurške intervencije.

Odlučili smo da vam predstavimo sadržaj formulara koji može poslužiti u svakoj praksi kao osnova za pisanu instrukciju koju bi trebalo dati vlasniku posle svake hirurške intervencije, pre svega posle one koje se obavlja u opštoj anesteziji.

Ovaj formular će uskoro biti dostupan u različitim formatima koje će zainteresovani moći da preuzmu elektronskim putem sa internet prezentacije Udruženja.

Mesto za logo vaše ambulante

Pacijent _____

Datum _____

Vaša mačka je bila u opštoj anesteziji i potrebno joj je omogućiti mirovanje tokom narednih 24-48 sati.

? Nega rane Pokušajte da obezbedite da vaša mačka ne liže ili ne grize ranu, jer samo lizanje izaziva bol i odloženo zarastanje. Ukoliko mačka liže rane, viktorijanska kragna može biti od pomoći (može se nabaviti kod veterinara).

? Hranjenje Pokušajte da veće odmah posle operacije, vašu mačku nahranite laganim obrokom. Postoje prikladne dijetete koje možete nabaviti kod veterinara ili joj možete sami napraviti obrok od piletine ili bele ribe. Ponekad, nakon opšte anestezije, pojedine mačke mogu izgubiti apetit i/ili izgledati bolesno. Ukoliko se ovakvo stanje produži više od 24 sata ili ste vi zabrinuti, molim vas kontaktirajte veterinara.

? Aktivnosti Molim vas držite mačku u kući, sa obezbeđenim toaletom (posipom) tokom 48 sati. Ovo treba sprovesti u cilju da bi osigurali da se mačka kompletno oporavi od anestezije pre nego što izađe napolje.

? Šišanje Mali predeo dlake je ošišan sa jedne ili obe prednje noge gde je aplikovan anestetik i infuzija. Takođe je ošišan predeo operacionog polja.

? Uklanjanje bola Vaša mačka je primila injekciju za uklanjanje bola (analgetik) koja deluje 48 sati. Većina mačaka ne zahteva dodatno naknadno davanje injekcija. Ukoliko ste zabrinuti da se vaša mačka oseća nelagodno, molim vas kontaktirajte veterinara.

? Šta posmatrati Kontrolisati ranu svakodnevno na postojanje otoka, iscedka ili crvenila. Ukoliko ste zabrinuti, kontaktirajte veterinara.

? Kontrola Naknadni kontrolni pregled obično nije neophodan, jer šavovi to ne zahtevaju i oporavak je obično brz. Međutim, ukoliko ste zabrinuti, molim vas kontaktirajte veterinara.

DODATNE INSTRUKCIJE

POSTER PREZENTACIJA U STRUČNOJ KOMUNIKACIJI

Autor: **Milica Kovačević-Filipović**, Doc. Dr., DVM

Milica Kovačević-Filipović je diplomirala na Fakultetu veterinarske medicine (FVM) u Beogradu 1993. godine. Magistrirala je 1998. godine i doktorirala 2005. godine na ispitivanju matičnih ćelija hematopoeze. U Francuskom nacionalnom centru za naučno istraživanje radi na ispitivanju angiogeneze tokom 2000/2001 godine. Ima više naučnih radova objavljenih u časopisima od međunarodnog značaja. Zaposlena je kao docent na Katedri za Patološku fiziologiju FVM u Beogradu.

Poštovane kolegice i kolege,

ovim putem bismo želeli kod vas da probudimo interesovanje za jedan vid aktivnog uključivanja u stručna dešavanja i stručnu komunikaciju veterinaru u Srbiji. Naime, u okviru SASAP Simpozijuma koji će se ove, 2007. godine, održati četvrti put za redom u poslednjoj deceniji, želeli smo da damo prostor i vreme za aktivnosti vezane za prezentaciju postera. Takođe, analizom ankete koju smo sprovedli na WSAVA edukaciji 3. marta 2007. godine, izveli smo zaključak da bi veliki broj onih koji su slušali edukaciju rado izneli iskustva iz svoje prakse u vidu postera. Smatramo da bi od velike važnosti za razvoj stručne komunikacije bila prezentacija nekoliko tipova stručnih podataka i informacija:

1. Prikaz slučaja
2. Statistika pojavljivanja određene patologije u pojedinim regionima (ukoliko izlagač želi, može izneti cifre samo u procentima)
3. Prikaz rezultata specijalističkog rada

Predstavljanje različitih tipova podataka u obliku postera je popularan način prezentacije s obzirom na to da se putem postera zainteresovanima na efikasan način, kombinacijom vizuelnog doživljaja i razgovora, predstavljaju željene informacije. Utisak koji to ostavlja na sagovornike je obično veći nego tradicionalno izlaganje teme za ex katedrom i postavljanjem pitanja iz publike. Većina naučnih i stručnih skupova daje veliki prostor i vreme za prezentaciju postera da bi se iskoristile gore navedene prednosti postera. Osim toga, istraživanje literature u vezi sa pojedinim bolestima, i aranžiranje i formulisanje podataka na odgovarajući način, da bi oni bili prikazani na posteru, angažuje naše dodatne intelektualne sposobnosti omogućavajući izlazak iz potpune rutine u radu. Takođe, osmišljavanje prikaza slučaja za poster, može da nas uvede u svet detaljnog zapisivanja svih podataka vezanih za slučaj, a to je proces vredan za kasnije istraživanje, proces učenja, boljeg zapažanja

detalja i povezivanja činjenica. Budite doktor Haus.

Ograničenje u izboru tema ne postoji, i želeli bismo da ohrabrimo svakoga ko ima ideju i želju da prikaže svoj rad, da učestvuje u radu Simpozijuma sa svojim posterom.

Iako je ovo skroman početak, nadamo se da će vremenom da preraste u ozbiljnu aktivnost, koja će svima biti od koristi i koja će činiti dobar osnov za saradnju u okviru struke.

Uputstvo za pravljenje postera

Poster čiji sadržaj čini klinički slučaj, bi trebalo da sadrži tri komponente: uvod, opis slučaja i diskusiju.

1. **Uvod** bi trebalo da sadrži osnovne informacije o problemu koji se razmatra.
2. **Opis slučaja** bi trebalo da sadrži informacije o kliničkom pregledu: istorija bolesti, klinički nalaz, dijagnostika, terapija, reakcija pacijenta i ishod bolesti.
3. **Smisao diskusije** je da objasni nalaz i da, ukoliko je moguće, izvuče pouku iz prikazanog slučaja.

Takođe bi trebalo voditi računa da **najbolji utisak ostavljaju oni poster koji se jasno ističe samo jedna poruka. Poster nikako ne smeju da se baziraju samo na tekstu, već moraju informaciju da saopštavaju putem slika, grafika i tabela. Bogatstvo dužine teksta obeshrabruje kolege da se zainteresuju za slučaj.** Zbog toga preporučujemo da uvod sadrži oko 100 reči, a da diskusija sadrži maksimalno 300 reči. Primer kako bi poster trebalo da izgleda možete naći u ovom broju Biltena.

Prezentacija postera podrazumeva da u naznačeno vreme autori postera budu uz poster da bi mogli aktivno da učestvuju u prezentaciji i diskusiji oko informacija prikazanih na posteru.

Ukoliko ste zainteresovani da vaš poster izložite na Sivemap-u 2007, molimo vas da tekst postera zajedno sa tabelama i slikama (slike slati u odvojenim fajlovima u jpeg formatu) pošaljete do početka septembra 2007. godine elektronskim putem (sasap_posta@yahoo.com, sa naznakom " za poster SIVEMAP 2007"). Dimenzije postera će biti naknadno objavljene.

Naučno-stručni odbor SASAP-a je odgovoran za prihvatanje ili odbijanje postera, i to će učiniti pismenim putem. Poster koji u tekstu imaju veliki broj gramatičkih grešaka ili materijalne greške, u smislu tumačenja kliničkih i laboratorijskih nalaza, ili metodološke procedure prilikom operativnih zahvata, biće odbijeni.

POSTER

TUMOR SERTOLIJEVIH ČELIJA

Autori: Petar Petrović, Milan Milanović

Uvod

Učestalost benignih i malignih tumora testisa raste kod pasa preko 6 godina starosti. Jedan od najčešćih tumora je tumor Sertolijevih ćelija. Sertolijeve ćelije, zajedno sa kontraktilnim mioidnim ćelijama, formiraju barijeru krv - testis i imaju ulogu u imunološkoj i humoralnoj regulaciji sazrevanja spermatozoida¹. One proizvode više hormona od kojih su najprisutniji estrogen, inhibin i Mullerov inhibišući hormon¹. U proseku, jedna trećina ovih tumora luči visoke količine estrogena, i slučaj koji je ovde prikazan se upravo karakteriše hiperestrogenizmom koji je doveo do benigne hiperplazije prostate i pancitopenije.

Istorija bolesti

Nemački ovčar, 10 godina, dve nedelje česti pokušaji da urinira i uriniranje u kapima.

Klinički pregled

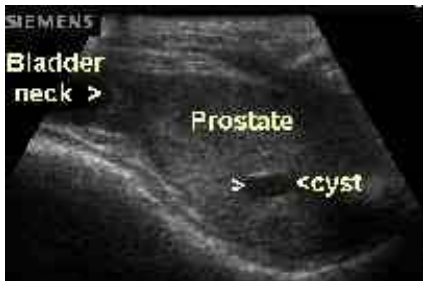
Bilateralni kriptorhid, simetrična alopecija u perinealnom predelu. Dlaka lako opada. Rektalni pregled - uvećana prostata. Temperatura 39°C.

Laboratorijske analize i dijagnostika

Slika 1. Parametri crvene loze i trombociti

Rezultati analize	Referentne vrednosti
Br. eritrocita $2,1 \times 10^{12}/L$	$5-7,8 \times 10^{12}/L$
Hematokrit 14%	35-37%
Hemoglobin 50 g/L	120-190 g/L
MCV 66 fL	68-77 fL
MCH 24 pg	21-26 pg
MCHC 357 g/L	320-360 g/L
Retikulociti $6,4 \times 10^{10}/L$	$<80 \times 10^{10}/L$
Morfologija eritrocita normalna	
Trombociti $6 \times 10^9/L$	$200-600 \times 10^9/L$

Slika 1. Uvećana i cistično promenjena

Slika 2. Parametri bele loze

Referentne vrednosti	Rezultati analize	Referentne vrednosti
Apsolutne vrednosti leukocita $\times 10^9/L$		vrednosti
Leukociti	1,5	14-16 $\times 10^9$
Segmentiran neutrofili	0,44	2,9-12
Band neutrofil	0,185	0-0,45
Linfociti	0,988	0,4-2,9
Monociti	0,015	0,-1,4
Eozinofili	0,015	0-3
Bazofili	0	0-0,14
Morfologija leukocita normalna		

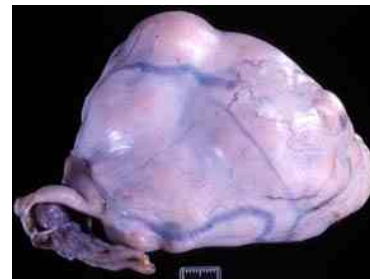
Slika 2. Skvamozne epitelne ćelije iz mokraća

Slika 3. Analiza urina

Urin dobijen kateterizacijom	
Boja	žuta
Prozirnost	zamućen
Specifična težina	1,034
pH	8
Proteini (sulfosalicilni test)	+
Glukoza	-
Ketoni	-
Bilirubin	+
Krv	+
Sediment	0-2 eritrocita mного leukocita mного skvamoznih ćelija

Slika 3. Izmenjeni testis sa tumorom ćelija

Nalaz: Pancitopenija, Sumnja na inflamaciju prostate, Sumnja na tumor testisa

Terapija i hirurška intervencija:

Dve nedelje terapije antibioticima. Potom odstranjeni testisi, od kojih je jedan bio uvećan i izmenjene morfologije. Patohistološki nalaz: tumor Sertolijevih ćelija. Urađena biopsija prostate. Patohistološki nalaz skvamozna metaplazija prostate.

Ishod

Pacijent se uspešno oporavlja. Nedelju dana posle kastracije uriniranje se normalizovalo. Više nedelja posle terapije krvna slika se vratila u okvire fizioloških vrednosti.

Diskusija

Analizom krvne slike, kod ove životinje utvrđena je normocitna, normohromna anemija, panleukopenija i trombocitopenija, što odgovara dugotrajnom efektu estrogena na kostnu srž^{2,3}. Osim toga, estrogen toksikoza često dovodi do skvamozne metaplazije prostate koja vodi opstrukciji žlezdanih kanala i formiranju cista⁴. Cistično izmenjena prostata je podložna sekundarnom razvoju infekcija i nastanku apcesa. Slaba proteinurija i mnoštvo leukocita ukazuju na inflamaciju tkiva negde duž urinarnog trakta. U ovom slučaju, opisani nalaz potiče od inflamirane prostate, ali možda i cistitisa, zbog opšteg pada imunskog odgovora, dok skvamozne epitelne ćelije potiču iz promenjene prostate. Posle kastracije došlo je do smanjenja veličine prostate, gubitka inhibitorynog dejstva estrogena na kostnu srž i oporavka životinje.

Literatura: 1.Meuten DJ: Tumors in Domestic Animals, 4th ed. Ames, Iowa State Press, 2002, pp. 561-567. 2.Ladd PW: The male genital system. In Jubb KVF, Kennedy PC, and Palmer N (eds) Pathology of Domestic Animals, 4th ed. San Diego, Academic Press, 1993, pp. 504-511. 3.Sherding RG, Wilson GP, Kociba GJ: Bone Marrow Hypoplasia in Eight Dogs with Sertoli Cell Tumor. J Am Vet Med Association 1981; 178:5, pp. 497-501. 4. MacEwen EG, and Withrow SJ: Small Animal Clinical Oncology, 3rd ed.

Napomena: Ovaj poster je napravljen kao primer na koji način i pod kojim poglavljima bi trebalo izložiti materijal koji imate u vezi sa pojedinim slučajevima. Sami podaci koji su korišćeni u pravljenu ovog postera ne potiču od jednog realnog slučaja, već čine sintezu informacija prikupljenih iz literature i sa pojedinih sajtova na internetu.

Pripremila: **Milica Kovačević - Filipović, Doc. Dr, DVM**

STRUČNE PREPORUKE UVMPS / SASAP

Sterilizacija pasa i mačaka

Udruženje veterinara male prakse Srbije je početkom 2006. godine, održalo okrugli sto na temu sterilizacije pasa i mačaka. Rukovodeći se principima dobre veterinarske prakse, učesnici ovog okruglog stola doneli su sledeće stavove i preporuke po pitanju sterilizacije pasa i mačaka:

1. Ukoliko vlasnici životinja ne žele da se angažuju po pitanju reprodukcije svojih ljubimaca trebalo bi savetovati ranu sterilizaciju ženki pasa i mačaka, i to od šestog meseca starosti do pojave 4. estrusa. Na taj način se obezbeđuje ginekološki bezbedna i zdrava starost ženke.

2. U savremenoj veterinarskoj praksi ne postoje podaci o tome da samo jedno parenje i skotnost jedinke preveniraju pojavu oboljenja jajnika, materice i mlečne žlezde kod starijih kuja i mačaka.

3. Medicinski je opravdano savetovati kastraciju mužjaka pasa i mačaka u cilju preventive oboljenja prostate, testisa, kao i preventive agresivnog ponašanja.

4. Opšti je interes struke da ovariohisterktomiji i kastraciji prilazimo krajnje odgovorno:

- neophodno je obezbediti odgovarajuće uslove za izvođenje ovakve hirurške intervencije (odgovarajući ambijent, adekvatna opšta anestezija i principi asepse i antiseptike),

- sterilizacija i kastracija ne smeju da se izvode izvan ambulante u improvizovanim, terenskim uslovima (u poslednje vreme ovaj oblik loše veterinarske prakse poprima sve šire razmere u neprimerenim uslovima: operacije na dasci za peglanje ili u kupatilu na već mašini su neki od primera),

- izborom pravilne hirurške tehnike i kvalitetnog hirurškog materijala smanjuje se mogućnost pojave komplikacija u toku operacije i u postoperativnom toku,

- adekvatni postoperativni tretman mora uključiti primenu analgetika registrovanih za upotrebu u veterini.

5. Planska sterilizacija pasa i mačaka koji nisu takmičarski i izložbeni primerci strateški će doprineti smanjenju populacije pasa i mačaka lualica.

6. Potrebno je uticati da se na nivou lokalnih uprava što pre dodatno razviju programi koji će regulisati obavezu sterilizacije napuštenih pasa i mačaka.

7. Edukacijom klijenta uticati na promenu stavova o sterilizaciji i kastraciji kućnih ljubimaca.

Neadekvatni hirurški materijal i loša hirurška tehnika otežavaju zarastanje rane

Rana na koži je ono po čemu nas često procenjuju klijenti

Ovakvim pristupom učinimo da vlasnici životinja o ovim intervencijama razmišljaju na afirmativan način, bez straha od neprijatnih ishoda, kao što je do sada često bio slučaj.

Koja je vaša dijagnoza?

Odgovori

Autor: **Denis Novak DVM MRCVS**

1. Ovaj pacijent ima perinealnu herniju sa desne strane, sa retrofleksijom mokraćne bešike. Ovakvo stanje nije uvek povezano sa disurijom, ali je disurija moguća u slučajevima kada dođe do savijanja uretre.

2. Moguće metaboličke posledice kod ovog psa sa disurijom su: azotemija, hiperkalemija i acidoza.

3. Moguć je razvoj ishemije zida bešike zbog akutne distenzije. Ukoliko ovo stanje traje duže vreme javlja se i ishemična nekroza svih slojeva zida mokraćne bešike koja ima za posledicu fibrozu zida i odsustvo elastičnosti. Takođe, moguće je oštećenje i inervacije bešike, što može dovesti do funkcionalne disurije i nakon otklanjanja opstrukcije.

4. Opcija pod d) je ispravan odgovor.

Pogrešno je pokušati kateterizaciju ovakvih pacijenata zbog visokog rizika od jatrogene traume na zid uretre. Neophodno je korigovati sve metaboličke poremećaje pre hirurške intervencije.

Bešiku je neophodno isprazniti direktnom centezom (slika 2.).

slika 2.

Obično je nakon pražnjenja bešike moguće istu vratiti u abdomen pritiskom na perineum. Tada je moguća i kateterizacija preko uretre kateterom, koji, ostavljen in situ, onemogućava ponovnu retrofleksiju bešike. Ovim se omogućava i oporavak tkiva u regiji perineuma, kao i same bešike od efekta disurije.

Ako je životinja stabilna, sa hirurgijom bi trebalo sačekati minimum 5 dana, kako bi se tkivo što više oporavilo. Ponekad nije moguće vratiti bešiku u abdomen i tada se vrši hirurška intervencija čim se pacijent stabilizuje.

Zahvaljujemo se svim našim partnerima, kompanijama-sponzorima, koji su omogućili niz aktivnosti na polju edukacije veterinarima male prakse. Nadamo se da ćemo i u buduće uspešno sarađivati.

AB trade d.o.o- Medison

Biomedica

Dem, Novi Sad

Galenika a.d.

Hemofarm a.d.

Invet d.o.o.-Vetoquinol

**Agencija Apel - Emisija Klinika vet
Krka**

Marlo farma- Bayer, Intervet i dr.

Medifarm a.d.

Mides

Neosolar d.o.o.

Nestle Adriatic foods-Nestle Purina

Pfizer

Royal Vet d.o.o - Merial, Royal canin

Superlaboratorija d.o.o.

System line

Velegfarm a.d.

Velvet d.o.o - Virbac

Vepex d.o.o - Eukanuba

Veterinary Supply International d.o.o - Idexx

VZ Subotica

Zdravlje-Actavis

Zoohobi int. - Hill's

Redakcija biltena

**Bilten SASAP uređuje Naučno-stručni odbor
Udruženja veterinarima male prakse Srbije u sastavu:**

Glavni i odgovorni urednik:

Milica Kovačević-Filipović: milica@vet.bg.ac.yu

Članovi redakcije:

1. **Nikoleta Kostić-Novak:** novaci@ptt.yu

2. **Olgica Ivanović:** polgica@eunet.yu

3. **Darko Zupanc:** dzupanc@net.yu

4. **Ivan Rakić:** ivan@proing.com

Tehnički urednik: **Dimitrije Filipović**

Lektor: **Irena Božić**

Internet prezentacija Udruženja: www.smasap.org.yu

E-mail: sasap_posta@yahoo.com

Tel./fax.: 011/ 308 97 14; 063/ 304 341

Tiraž 1000